

FOAIA DIECEZANĂ

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

..... APARE DUMINECA .....

Prețul abonamentului:		Manuscrisele nu se înapoiază și se adresează redacțiunii „Foaia Diecezană”; iar banii pentru abonamente și inserațiuni se trimit administrațiunii „TIPOGRAFIA și LIBRĂRIA DIECEZANĂ” în Caransebeș.	Prețul inserțiunilor:	
Pe un an	240 Lei		Pentru publicațiuni oficiale, concurse, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 120 Lei, până la 200 de cuvinte 180 Lei, de aci în sus 200 Lei.	
Pe jumătate de an	120 „			
Pe un pătrar de an	60 „			
Un număr	5 Lei.			
Pentru străinătate pe un an	300 Lei.			

Sectele...

Cuvinte de încheiere.

Pe cât s'a putut am arătat pericolul ce-l prezintă sectele în țara noastră mai ales, am arătat calea greșită pe care au apucat aceștia, ocupându-mă după cum am amintit la început de secta adventiștilor.

Noi avem o credință ortodoxă care s'a născut și a crescut deodată cu noi. În ciuda a toată vitregia timpurilor, ea a fost păstrată cu multă sfințenie de străbunii noștri.

Pentru această credință a noastră au chinuit și au murit atâția mucenici și s'au vărsat șiroaie de sânge de martiri.

Un sfânt Părinte — *Tertulian* — și zice: „Sângele martirilor a semănat creștinismul”.

Și tocmai peste acest trecut mucenicesc al credinții noastre voesc adventiștii a trage cu buretele, a-l călca în picioare strigând în gura mare că toate sunt amăgiri, rătăcirii, minciună...

Cum! Se amăgește mama care cu lacrimi ferbinți în genunchi înaintea icoanei, cere ajutorul Sfintei Fecioare când micuțul ei e doborât de suferințele boalei, se amăgește călătorul naufragiat când cheamă în ajutor puterea lui Dumnezeu prin rugăciunea sfinților?

Este cu neputință ca o minte întreagă să cugete, să bănuiască măcar, că toți înaintașii noștri, înșfârșit toți creștinii, din toate timpurile au fost victima unor rătăcirii, a unor cumplite înșelătorii și numai unii ca adventiștii văd adevărul, își dau seama de rătăcire și cer îndreptare?

Pe aceștia cari sunt străini de Țara ca și de sufletul nostru, noi îi cunoaștem după roadele lor, după cum spune Evanghelistul: „Din faptele lor îi veți cunoaște pe dânșii”. (Matei 7, 16).

Duhul Domnului Christos n'a fost niciodată un duh de desbinare, de răslețire. El n'a voit

niciodată să alcătuiască cete de fanatici întunecați cari cred și voiesc să facă și pe alții să creadă că numai ei sunt adevăratul popor al lui Dumnezeu.

Tânărului care a venit la Dânsul să-l întrebe: „*Bunule învățător ce voi face să am viață vecinică*”, i-a răspuns „*Ce-mi zici bun? Nimeni nu este bun, numai unul Dumnezeu*”. (Mat. 19, 16—18).

El nu voește a fi nimic, nici măcar *bun* și astfel ne-am învățat și noi cu pilda *Sa, ca și noi să ne ferim a ne închipui ca singuri de sine avem vre-o bunătate, deoarece tot binele și tot darul desăvârșit vine numai dela Dumnezeu Părintele luminilor.*

Dar adventiștii sunt farisei și fățarnici ca și singuri se caracterizează așa când își zic „*sfinți*”.

Și bine se știe că, fariseii au răstignit pe Domnul, crezând că prin aceasta aduc serviciu lui Dumnezeu.

Adventiștii dela noi fac astăzi la fel.

Se simt purtătorii singurului adevăr, reformatorii aleși ai veacului acestuia, însărcinați să aducă cea din urmă vesteire despre darul său, chemând tot ce nu se ține de ei „*Babilon*”, iar biserica noastră numind-o „*biserica lumească*”.

Nu-i aceasta o adevărată mândrie farisaică și diavolească? Și cine se ridică atâta, dându-și dela o vreme aere de stăpâni? i-am văzut cine sunt.

Un adventist pripășit pela noi ca americanul *Rutherford* care a fugit din țara sa unde fusese condamnat la muncă silnică pe viață pentru uneltiri împotriva Patriei și propaganda contra armatei? Sau unii ca *Wilinger* și *Balfercil* veniți anume din Magdeburg pentruca sub haina murdară a milenismului să propage cel mai desuchiat comunism, ca: *dețronarea regelui, disolvarea armatei, lupta împotriva preoților*, etc., etc.

Aceștia să ne fie nouă îndrumătorii, promotorii virtuții și ai moralității?

Să ne ferească Dumnezeu.

Sfânta noastră biserică ortodoxă este la postul ei din început și până în veac, ca singura ce are menirea de corabie ducătoare la limanul mântuirii. În ea ne-am născut, tot ea ne-a purtat ca o mamă iubitoare în tot drumul vieții noastre bucurându-se cu noi ori mângâindu-ne în olipele de durere și tot în ea să salășluim până la sfârșit.

Acest lucru ar trebui să-l înțeleagă fiecare, căci atunci n'ar mai exista *năivi* pe cari adventiștii ori alții asemenea să-i poată prinde în capcana lor.

Să ne trezim odată!

Din indiferentismul în care trăim să ieșim ca împreună cu preoții noștri să facem zid de apărare în jurul sfintei noastre biserici, împlinind dumnezeieștile ei învățături s'o apărăm împotriva desbinatorilor.

Să luăm aminte aminte mai mult ca oricând la cuvintele sfântului *Ciprian*, că: *Nu este mântuire afară de biserică.*

Dumitru V. Anuțoiu

preot.

(Sfârșit)

Cuvântarea

Prof. de Teologie protodiacon Ion David la deschiderea anului școlar dela Academia Teologică.

Ne-am adunat astăzi în locul acesta ca să sărbătorim ca de obicei momentul solemn al deschiderii anului școlar după ce am invocat cu toții: profesori și studenți asistența, concursul divin pentru munca anului care începe. În anii trecuți însă aveam în mijlocul nostru și în fruntea noastră cu această ocazie pe Prea Sfințitul Arhiepiscop care ne povățuia pe toți, pe profesori și pe studenți, cu cumpăt și cu blândețe, ca un bun părinte sufletească al tuturor. În momentul de față spre durerea obștei academice indoleate care l-a iubit ca pe un adevărat tată al ei, prea bunul și evlaviosul Episcop Iosif, nu mai asistă cu trupul ci numai cu spiritul său la această solemnitate școlară. Scaunul Arhieresc al Diecesei noastre bănățene este îmbrăcat în draperia cernită a doilorului, iar sufletele iubitoare ale credincioșilor eparhiei noastre vor jeli totdeauna pe păstorul cel bun care și-a dat sufletul său pentru turma sa. Cuvine-se ca în clipa această sărbătorească noi profesorii și studenții Academiei teologice, care am stat mai aproape de inima lui în care ardea văpaia dragostei față de tineretul străduitor, să ne aducem aminte cu pioasă recunoștință de faptele marelui ierarh al bisericii bănățene, care în trecut ne-a servit prin exemplul său de trai ca un strălucit îndreptar moral și care după ce a dispărut trupește dintre noi va fi în viitor un izvor viu de inviorare sufletească pentru toți dreptcredincioșii din ținuturile noastre. Prin dispariția preafericitului în Domnul pierdem pe încă unul dintre preavenerații noștri bătrâni cari prin munca lor titanică plină de abnegație eroică ne-au cimentat existența noastră ca popor ortodox român și a căror viață sfântă va străluci ca o legendă de aur în paginile glorioase

ale istoriei noastre bisericești.

Episcopul Dr. Iosif Traian Badescu s'a născut dintr-o familie grănicerească unde cultul națiunii și al credinței strămoșești erau păstrate cu deosebită sfințenie, în anul 1858, în comuna Șopotul-vechi județul Caraș din valea Almăjului. Tatăl său a fost aici învățător mai apoi preot la Ogradena-veche și Eșelnița. Studiile și le-a început la școala primară din Eșelnița și Orșova și le-a continuat la școlile secundare dela Caransebeș, Lugoj și Seghedin unde a trecut apoi și examenul de maturitate. S'a înscris apoi la filozofie la Budapesta. După un an de studii trece la facultatea de drept pe care o absolvă la anul 1884. Trece apoi ca funcționar în serviciul statului. Dar tânărul Traian nu s'a putut împăca cu gândul de a servi statul maghiar opresor cu toate perspectivele strălucite de înaintare pe care le avea în urma calităților sale deosebite de muncitor neobosit și disciplinat. Părăsește deci serviciul și se duce la îndemnul Episcopului Ioan Popasu la Facultatea de Teologie din Cernăuți unde ia doctoratul în Teologie în anul 1889.

Aceasta este pe scurt „curriculum vitae” al elevului și studentului Traian Badescu din momentul când a călcat pentru întâiași dată pragul școlii și până la depunerea doctoratului în Teologie. Date biografice lapidare în dosul cărora se ascunde o tinerețe petrecută în sudoarea muncii, încununată de laurii binemeritați ai succesului, căci tânărul de mare talent a fost un elev și un student de frunte care a cunoscut toate emoțiile pe care le simte discipolul silitor atunci când primește recunoștința și lauda pentru prisosul muncii sale. Arhivele școlilor pe unde a trecut arată că tânărul Traian Badescu și-a împlinit întotdeauna „eximio modo” datoria servind astfel ca model de școlaritate pentru generațiile viitoare de studenți. Scrisul său energic și de o perfectă caligrafie pe care-l găsim pe cărțile donate bisericii din Eșelnița, ca „studinte” și „oficiante de stat” cum se zicea pe vremurile acelea, dovedesc o tărie de caracter, simț estetic și spirit disciplinat. O scrisoare aflătoare în arhiva diecezană adresată episcopului Ioan Popasu atât prin conținutul ei cât și prin forma sa exterioară arată respectul deosebit pe care l-a avut studentul în teologie față de autoritățile bisericești superioare, un model de bunăcuviință, de seriozitate și de ordine. Cu câtă admirație vorbește aici tânărul teolog despre marelui ierarh al Bucovinei Morariu Andreievici pe care l-a admirat în totdeauna ca pe un adevărat Crisostom al amvonului românesc! Cu câtă reverință se adresează marelui arhiepiscop și om de școală Ioan Popasu! Spirit liniștit și sfios, idealist prin temperament și prin educație nu a putut să nu aibe înclinare față de studiile clasice la care a excelat atât de mult în gimnaziu. A studiat cu plăcere filologia clasică la facultatea de filozofie din Budapesta și își aducea aminte cu plăcere de clasicii săi iubiți de cari s'a despărțit cu regret trecând la facultatea juridică ca să se pregătească pentru viața practică, în care credea că va putea fi spre mai mare folos societății. În teologie a văzut totdeauna studiul său de preferință căci acest suflet complex nu și-a putut găsi odihna decât în disciplina aceasta divină unde idealul se împacă cu viața, căutând să o ridice către sine unde toate forțele spiritului omenesc își găsesc în mod armonios desfășurarea. Creștinismul social, teren vast pentru oțelirea unei voinții active, creștinismul contemplativ izvor nesecat de plăceri spirituale, creștinismul mistico-monahal culme de iubitoare abnegație. Evoluția dela ideal la practic își află împăcarea în dumnezeescul studiu al teologiei. O analogie frapantă între preocupările lui și

preocupările studioase ale unui alt mare dascăl dispărut doctorul de teologie honoris causa arhiereul Filaret Musta. Ambii au studiat din plăcere de a studia și de a fi folositori neamului și umanității și nu s'au gândit nici odată la lătură utilitară la folosul ce l-ar putea trage din munca lor istovitoare pentru persoana lor. Aceasta este secretul înălțării lor până la gradele cele mai înalte ale ierarhiei, aceasta este explicarea recunoștinței unanime de cari s'au bucurat unanim din partea acelor cari i-au cunoscut. Și dacă s'au ridicat glasuri ireverențioase și turburătoare de doliu chiar în numele istoriografiei române bisericești în presa noastră iconoclastă punând un semn de întrebare după un nume care ne este scump nouă, apoi noi le răspundem din acest loc că istoria cea adevărată și obiectivă nu se pronunță despre un bărbat mare decât după trecerea mai multor decenii, după cercetări minuțioase în care cercetătorul este inspirat de simpatia obiectului tratat după principiul lui Tacit „sine ira et studio quorum causas procul habes”. Subiectul acesta demn de peana unui Romain Rolland tratat cu simpatie duioasă va descoperi înaintea tuturor tabloul minunat al unei tinereți serafice, iar viața tânărului sortit să devină cel dintâi ierarh bănățean al bisericii noastre bănățene renăscându-se va străluci ca razele unei nestimate în decursul veacurilor. Multe vi s'ar putea spune vouă studenților, în teologie despre cecece a fost studentul Traian Badescu și ar fi bine să vi se spună cât mai mult și cât mai des în viitor ca să dobândiți încredere în forțele voastre proprii dublată de o sfântă ambiție întru atingerea scopurilor frumoase și înalte, ca să vă întăriți în convingerea că Bănatul nostru românesc a dat și va da oameni cari pot sta drept în fața istoriei după o viață de muncă și de sacrificiu!

Nu ar fi fost lucru de mirat dacă un om cu astfel de pregătiri înzestrat cu calitățile cele mai distinse ar fi făcut carieră printr'o înaintare virtiginoasă. Dar nu acesta a fost cazul episcopului Iosif. Intrat ca secretar în serviciul diecezei noastre în 23 Septembrie 1889 se hirotonește în diacon în anul următor ca după trei ani să fie hirotosit protodiacon. Pe treapta aceasta ierarhică rămâne opt ani de zile, ca apoi să se hirotonească în preot. În anul 1903 este ales asesor ordinar în senatul bisericesc. A fost timp când a împlinit simultan funcțiunile de secretar, cassar, referent-școlar și bisericesc. În anul 1902 a intrat în tagma monahală primind numele de Iosif iar în anul următor a fost hirotosit protosincol de fericitul episcop Nicolae Popea. În 29 Iunie (12 Iulie) 1909 sinodul eparhial îl alege episcop. N'a fost agreat însă de guvernul maghiar cunoscut fiind ca un luptător național neînfricat și împăratul Francisc Iosif I nu-l întărește.

În anul școlar 1917/18 ca referent în senatul bisericesc preia conducerea Institutului funcționând ca director al școlii un an de zile propunând exageza Testamentului Nou și Dogmatica în anul al II-lea și Exageza Testamentului Vechi în anul I.

La 25 Decembrie anul 1919 a fost hirotosit întru arhimandrit de I. P. S. Să Miron actualul patriarh al României când a venit la Caransebeș să-și ia rămas bun dela eparhie.

În 8/21 Martie 1920 a fost ales din nou episcop. Alegerea a fost confirmată de M. S. Regele Ferdinand I a fost hirotosit și instalat în Catedrala din Caransebeș la 27 Septembrie (10 Octombrie) 1920. În 16/29 Martie 1921 a avut loc investitura în palatul regal din București.

(Urmează).

Din sbuciumul vremurilor de jertfe și biruință.

II.

În luna Septembrie a anului 1914, sosește din apus, înflăcărutul și neprihănitul patriot Nicolae Filipescu.

Întâmpinat în gara Vârciorova de generalul Valeanu comandantul Diviziei I-a, — cu care se înrudea — și de mai mulți admiratori, este adus cu un automobil în Turnu-Severin.

Aci, ne expune situația după fronturile de luptă și ne mărturisește credința ce o are în victoria finală a Antantei. Ne îndeamnă să grăbim guvernul a fi alături de ea, spre a elibera cât mai repede pe frații cari mor cu miile — în față uciși de inamici, iar în spate de însăși stăpânitorii pentru cari luptau.

„Ardealul este *Acropolea* românismului”. Voi spune Regelui: „Maria Ta! de nu-ți va fi dat să Te încoronezi la Alba Iulia, îți urez să mori vitejește la Turda”.

Cât-va timp mai tâziu, — cu ocaziunea venirii în orașul nostru a distinsului literat și om politic belgianul Georges Lorand, are loc un mare meeting. Cuvântarea sa sufocată de suspine, ușurată de șiroaie de lacrimi și conformată prin zeci de fotografii, ne înfățișează — ca într'un film, — îngrozitorul prăpăd de care avu parte sârmana și nevinovata Belgie.

Cu o bogăție de detalii — care de care mai impresionante — ne descrie toate atrocitățile săvârșite în Belgia, Luxemburg și în nordul Franței.

Spiritele devin tot mai agitate, protestările tot mai tumultuoase contra guvernului, pentru starea de neutralitate în care încremenisem.

Ca o sfidare a sbuciumului în care ne svârcoleam, în fire-care zi, pe Dunăre se scurgeau — în văzul nostru — sute și sute de șleperi încărcate cu tot felul de munițiuni și provizii pentru armatele puterilor centrale și mai tâziu și pentru înfrângerea noastră.

*

Numărul refugiaților Sârbi se înmulțește tot mai mult. Parte din noii veniți, sunt forțați a se adăposti și prin șleperi.

În exodul lor, aveam viziunea clară a soartei ce ne va fi rezervată și nouă, dar ori-care ne va fi destinul, preferam o moarte vie, de cât o viață moartă. Și mai curând de cât ne așteptam, nenorocul ne-a păscut, dar rușinei, nu ne-am dat.

Mizeria și deprimarea sufletească în care se găseau, au scormonit toate slăbiciunile lor trupești, făcând să izbucnească cele mai îngrijorătoare epidemii. Toți de întind mână de ajutor. În afară de „Crucea roșie” din Severin, vine aci din partea „Crucei roșii” din București, D-na Simona Lahovari soția fostului ministru de externe Al. Lahovari, însoțită de D-l ing. Balș și D-na de Barkley soția ministrului plenipotențiar al Angliei în România, care le aduc vesminte, alimente, medicamente și bani.

D-na Lahovari — care s'a coborât în șlep printre suferinzi spre a-i cerceta și încuraja, a contractat un tifos după, care în scurt timp — întorcându-se la București — cade victimă a devotamentului său, încetând din viață.

D-na Maria Nicolae Filipescu — prin Dl Dr C. Gruescu — trimite copișilor expatriați, trei coșuri mari cu hăinuțe și încălțăminte.

Consulul Svitchosici din partea statului sârb și

colonelul Ratmanoff din partea Rusiei, dau prețioase ajutoare nefericiților refugiați, le improvizează și o casă de rugăciune în care se oficia de către protopopul Radinko, Duminecile și sărbătorile, liturgia în limba slavă.

Intre refugiați se afla și nepoata primului ministru Pasici, D-na Dr Simici soția unui medic care lupta pe frontul Belgradului.

În primăvara anului 1915, — peia mijlocul lui Aprilie, vin în Severin, marii luptători naționaliști Delavrancea, Dr Istratie, Preotul Dr Vasile Lucaci, tânărul Puiu Cartianu și alții. Li se face o primire regască.

Comitetul de organizare în frunte cu D-nii Gr. Constantinescu, T. Costescu, Dr Gruescu, profesorii Liceului și ai celorlalte școli, magistrați, medici etc., hotărăște ca masa dată în cinstea oaspeților, să se ia în sala cea mare a gărei Vârciorova.

Coborând în această gară, suntem întâmpinați de întreaga populație a satului, cu Preotul, învățătoarele, învățătorii și micii lor elevi.

D-șoara învățătoare Fintescu, care făcuse din flori pe o mare planșetă harta României mari o prezintă oaspeților. Toți se închină la această icoană, — simbol al tuturor aspirațiilor a optsprezece milioane de români — și o sărută cu toată smerenia.

Luptele erau în toi. Vedeam și auziam tot. Pașim cu toții până la capătul — din spre noi — al podului Bahna. Aci, Drul Lucaci, cade în genunchi, cu mâinile ridicate și ochii spre Cer, rostește o mișcătoare rugăciune, din care mai rețiu:

„Doamne al puterilor! Tu care cunoști nedreptățile ce de veacuri ni s'au făcut și ni se fac cum și jugul ce ne-apasă, îndură-te spre noi și invrednicește Doamne! Armata regatului român, să rupă lanțurile robiei ce ne încātușează! Fă Doamne! ca podul acesta, să numai fie graniță între frați, ci punte liberă de întâlnire și trecere dela unii la alții. Milostivește-te Doamne! ca eu și ai mei, născuți și crescuți pe pământul sfintei pătimiri, trecând peste el, să nu ne mai aștepte temnițele Seghedinului și ale Vaczului, să fim liberi în țară liberă, în scumpa și mult dorita noastră Românie mare“.

Lacrămi picurau din ochii tuturor și fie care făcându-ne semnul sfintei cruci, rugam pe Domnul milelor, să asculte și să îplinească rugăciunea ce o înălțam.

Deși orchestra morții, din valea Bahnei și dealurile Tekiei și Vârbiței, nu înceta fiorosul ei prohod, a trebuit să ne așezăm la masă. S'au ținut câte-va emoționate cuvântări. Erau fășii rupte din sufletele hotărâte la orice jertfe pentru viața și mărirea unui neam rânduit nesfârșitelor chinuri.

Intorcându-ne în Severin, are loc în sala „Regal“, o mare adunare de protestare contra nehotărârei guvernului de a intra în acțiune, la care vorbesc pe lângă oaspeți și D-nii T. Costescu, Gr. Constantinescu, Drul Gruescu și alții. Cuvântările marilor tribuni cum și ale celor din Severin, împrăștiu bice de foc și sguiduri de conștiință și de trezire.

După întrunire, mii de cetățeni având cu ei pe tribuni, pornesc pe strade cerând unanim guvernului să între — cât mai neîntârziat — în acțiune, iar în fața consulatului austro-ungar, — prin glasurile tuturor, — să infierează cruzimile și nedreptățile patronilor acestui consulat cum și impertinențele consulului Adamkievici, care atât pe stradă cât și prin cafenele, — ori unde apărea — ajunsese să fie acostat și de copii.

Tot în acest an, sunt cercetat de doui fruntași ai culturii românești din Banat, — foarte dragi sufletului

meu — și de două Doamne bănățene, cunoscute pentru înverșunarea și dârjenia cu cari luptau alături de membrii partidului național, pentru cauza românilor împilați.

Distinsul și vechiul meu prietin D-l Dr Petru Barbu actualul rector al Academiei de teologie din Caransebeș, întorcându-se dela București, — unde prin intervenția generalului Dragalina, înscrisese pe fiul său Bujor în Școala militară, — se oprește pentru o jumătate de zi la mine. Era foarte abătut. Dela fiica sa D-na Dr Piticaru — stabilită în Cernăuți — cât și dela ginerile său dus pe front, de mult timp n'avea nici o știre. Pe Bujor îl lăsase în București în voia destinului, iar în Caransebeș — departe de scumpii săi copii, nu știe ce-l va aștepta.

Pe când luam masa, — foarte mișcat — îmi spune: „lancule, dacă într'o lună nu primești această broșură, să ști că s'a sfârșit cu mine“. Groază de necunoscut pe acele vremuri, stăpânia pe toți câți întâlneai și ori-ce încurajare și mângâiere a-i fi vrut să dai, era zadarnic.

Bujor, alarmat de versiunile ce circulau asupra soartei tatălui său, — versiuni ce străbătuse și până la mine, dar care din fericire n'au fost fondate, — se reintoarce în Caransebeș și înrolându-se ca ostaș, pornește la luptă pe fronturile din Galiția și Italia.

La o lună vin la mine foarte înfiorate — surorile Părintelui Gioca Tătucu — acel stegar neînfricat al luptătorilor naționaliști din Banat, — cerându-mi vești despre fratele Dumnealor.

Este drept, că eu care — printr'o ciudată împrejurare, — fusesem pus în cunoștință despre cele ce se pregăteau Părintelui Tătucu, l-am avertizat și îndemnat să facă cum o ști să se refugieze cu Doamna cât mai grabnic în regat, căci zilele îi sunt puse în cumpănă, n'am putut să le spun de cât că dela cursurile Dlui Iorga ținute la Vălenii de munte, — unde stabilisem să se ducă, — am aflat că ar fi trecut în Moldova.

Bietele femeii mi-au povestit urgia la care sunt supuse și nu știau cum să-mi mulțumească, că le-am scăpat fratele dela o moarte sigură.

Ultimul pe care l-am primit, a fost un alt bun prietin fiertatul Patrachie Dragalina președintele Comunității de avere din Caransebeș.

„Frate Pauliene, — îmi zice dânsul — familiile grănicerilor noștri cari sângerează pentru drăguțul de împărat, mor de foame. Fi bun și intervino pe lângă prietiniții tăi și Domnii de aici, să ne exopereze câte-va zeci de vagoane de porumb, ca să pot veni în ajutorul copilașilor, femeilor și bătrânilor cari se sting văzând cu ochii, — plătesc frate cât se va cere“.

Am făcut tot ce mi-a stat în putință pe lângă un specialist așa ca vagoanele mult așteptate, să ducă hrana acelor pentru care se ruga și străduia atât de mult cărmuitorul Comunității de avere, al cărui suflet mare, a bătut totdeauna pentru cei nevoiași.

Patrachie — luându-mă în brațe și sărutându-mă de mai multe ori, — mi-a mulțumit și ne-am despărțit — din nenorocire pentru totdeauna, căci el s'a stins din viață — mai curând de cât s'ar fi cuvenit, — fără să vadă a avea împlinirea visului, despre care de atâtea ori vorbeam, în întâlnirile noastre.

(Va urma).

Ioan St. Paulian.

Criză materială sau spirituală.

Ciudat, vor exclama unii, citind acest titlu, dar dacă am sta să punem în cumpănă nevoile materiale și cele sufletești, n'am ezita să spunem că astăzi cele mai grele, mai tulburătoare, mai primejdioase sunt cele din urmă. Nu contestăm pe cele dintâiu, cari nu's decât corolarul inevitabil al crizei spirituale, lucru ușor de cedit în analele istoriei. Frumos exprimă acest adevăr Goethe: „istoria omenirii dovedește că toate epocile în cari domnește credința sunt strălucite, înălțătoare de suflet, rodnice și pentru contemporani și pentru urmași. Din contră, toate epocile în cari credința a cășit biruită, chiar dacă strălucește un moment, de-o lumină amăgitoare, dispore pentru viitorime“.

Că întradevăr trecem printr'o criză sufletească și că am asistat dela un timp încoaci indiferenți față de problemele de natură religioasă, o dovedește condamabila nepăsare cu care conducătorii privesc acest dureros proces de destrămare a unității noastre sufletești, care își avea până mai deunăzi cea mai omogenă și mai conștientă expresie în acest bloc al unei credințe religioase străvechi și unitare.

Această credință se macină astăzi și se destramă nesprizinită de oficialitate, desconsiderată în mare parte de intelectualitate, diformată de curentele atee și ocultele ale teosofiei, francmasoneriei și a unor curente filosofice disolvante, sbuciumată de secte și asaltată de diferite culte agresive mai protejate, și cu mult mai prozelitoare ca pacinica noastră biserică ortodoxă. Străvechea ortodoxie suferă și'n consecință suferim și noi mai mult ca altădată.

Duhul pustiirii morale și al negației filosofice s'a abătut și pela noi, prinând în orbita sa multe suflete crescute în școala raționalismului modern. Puține conștiințe au mai rămas cari palpită în sferile abstracțiunii, puține sunt azi flacărele ce se mai aprind la picioarele lui Christos. Că această schimbare era necesară în urma progresului cultural, nu e cătuși de puțin verosimilă. Cultura de azi după cum am mai spus e pur tehnică, căci în manifestațiunile ei denotă râvna omului de-a stăpâni lumea externă. Dar ce folosește ca omul să câștige lumea întreagă și să-și peardă sufletul său? (Marcu 8, 36).

Cultura adevărată de cunoștințe câștigate, și cu cari omul ca personalitate deplină poate să participe intelectualicește la viața culturală a timpului și să contribuie la progresul ei, zic această cultură e prea lumească, neglijându-se cultura și setea de care suferă sufletul în domeniul august al vieții religioase, fiind onorat în cugețarea dependenței sale de divinitate, cu formalism și superficialitate.

Au ajuns mulți să creadă că toată cultura consistă în imitarea unor forme seci ale civilizației ultra-moderne și'n opoziția, ce de cele mai multe ori înconștienții o fac învățătorei lui Christos. Iată constatări al căror șir e nesfârșit și pe urma cărora îndoiala cu florii ei de ghiță se apropie de noi ca să ne lase sceptici și amărăți. Poate influența marilor probleme ale secolului trecut, ridicate spre a diminua adevărul etern, doborâte azi dela înălțimea și influența la care se ridicaseră, a lăsat inimile împietrite ale unora la răspântie; cărora deși li-s'a dovedit adevărul neschimbabil, totuși pasiunea și mândria înrădăcinată într'ânșii, îi îndeamnă a continua opoziția perfecțiunii dumnezeiești, reoglindită în frumoasa învățatură, ce ne-a fost descoperită prin însuși Fiul Său.

N'au avut încă timp să se convingă, că adevărata știință duce pe om la convingerea că e foarte limitată, căci fiecare extindere a sferei ei, înmulțește punctele de atingere cu sfera necunoscutului?

Adevărații oameni ai științei, de mult au trâmbițat aceasta, spre a auzi și capetele superficiale. R. Boyle deja în 1691 a spus: Adevăratul cercetător al naturii, nicăieri nu poate pătrunde în cunoașterea tainelor creațiunii, fără a vedea degetul lui Dumnezeu“. Iar Baer de Verulam: „Știința multă întotdeauna apropie pe om de Dumnezeu, iar știința puțină și superficială îl depărtează“. Admirabil au fost sintetizate aceste constatări, prin graiul descoperitorului legii energiei. R. von Mayer, care spunea: „Dacă capetele superficiale, cărora le place mult a-se trâmbița ca eroi ai zilei nu vor să recunoască nimic mai departe și mai superior, dincolo de lumea materială, apoi de aici nu trebuie învinuită știința, de această atitudine ridicolă a câtorva singurateci, cu atât mai puțin li va fi dânsa spre cîste și spre folos“. Iată în 1822 astronomul W. Herschel nu se sfa a zice: „Cu cât se lărgeste câmpul științei, cu atât mai numeroase și mai irecusabile devin dovezile despre existența eternă a unei inteligențe creatoare și atotputernice. Geologii, matematicienii, astronomii, naturaliștii, toți au adus piatra lor la acest mare templu, al științei, templu ridicat pentru însuși Dumnezeu.“

Deci ar fi ceva anacronic să credem că progresul științei ar contribui la diminuarea prestigiului religiei. Cu totul altele sunt cauzele acestei metamorfozări sufletești. În goana după găsirea elixirului acestei vieți, s'a înlăturat ipoteza Providenței atotvăzătoare și răsplătitoare fiecăruia după strădania pe care a depus-o în a merge pe drumul cel bun, în îndeplinirea obligațiilor morale.

Am început să ne miolipsim de modernitate, această obștească necurătenie. Grija de prea curiosul ban și afacerea, covârșesc mințile, cel ce are puțin vrea mai mult, cel ce are mult vrea mai mult. Lăcomia de prea mult ne-a adus la lipsa de cele trebuitoare.

Ne plângem că zilele cele bune sunt atât de puține și cele rele atât de multe. Dar pe nedrept, căci dacă am avea veșnic inima deschisă pentru a gusta bunul pe Dumnezeu ni-l pregătește în fiecare zi, am avea destulă putere pentru a îndura răul când vine.

Înapoi la cele spirituale, înapoi la doctrina lui Christos, care aplicată în viața practică ne va scăpa de criza de care suferim. Insuși Domnul nostru Iisus Christos ne îndeamnă „Învățați-vă dela mine, că eu sunt blând și smerit cu inima“ (Mat. 11, 29). Iubirea de aproapele ne va face să ținem ușile larg deschise tuturor celor ce au nevoie de mângăere, căci aceasta este porunca mea, ca să vă iubiți unul pe altul, după cum v'am iubit și eu pe voi (Ioan 15, 12). Începutul nu poate veni dela scepticismul clasei conducătoare, deoarece ea se cuminecă zilnic cu îndrăznețe silogisme de atei, trebuie să vie tot amvonul luptător, care să înceapă munca, care trebuie dusă până la bun sfârșit, pentru limpezirea acestei atmosfere.

Petre Toma
licențiat în teologie.

Obiecte bisericesti
dela cele mai renumite fabrici, se află
de vânzare la **Librăria Diecezană.**

Inaugurarea palatului școalei primare „Mihai“, Marele Voevod de Alba Iulia, din Prigor, județul Caraș.

Cu ocazia serbătorii hramului „Adormirea sf. Ioan Botezătorul“, în comuna Prigor, a avut loc solemnitatea inaugurării noului palat al școalei primare: „Mihai, Marele Voevod de Alba Iulia“, din aceea comună.

La ora 9, sosesc mai multe mașini, aducând oaspeți din toate părțile, cari sunt primiți sub poarta măreață trimfală, ridicată în centrul comunei. Se formează un convoi puternic în frunte cu fanfara Prigorului, care condusă de învățătorul I. Toader, intonează marșul: „Latină gintă“. Acest convoi însoțit de un banderiu, se îndreaptă spre biserică, unde întrând publicul, se începe serviciul divin, oficiat de multă podoabă de preoții Ioan Goanță și Iacob Crețiu din Bozovici și Tiberiu Șuta administrator parohial în Prigor. La acest frumos serviciu au asistat părintele C. Buracu, senator, Dl prefect M. Radovanu, revizor școlar jud. I. Bosică, dir. de prefectură I. Vițianu, prim-medic jud. Dr. Fira, secretar, gen. jud. Dr. R. Secoșeanu, simpaticul ziarist Mișu Gropșianu, dir. șc. Guga, Dr. L. Ruva, șef judecător Al. Boldescu, inginer jud. C. Popovici, d-șoara învățătoare D. Imbrea, primarul Oraviței I. Rusmir, șeful comptabil jud. I. Băiașu, Dr. adv. I. Draghici, notar Ivan, învățătorii: Dinu și d-na, Valușescu, Nemiș, Țigăreanu, Blaj, primarul Mehădiei, Z. Magiaru, o mulțime de studenți, nenumărați țărani și elevii școalei primare.

După terminarea sfintei liturghii, se formează o litie splendidă, care înaintează spre noul local de școală, cântând corul frumosul tropar al hramului: „Apostole al lui Christos“.

La intrarea în școală, predau 2 elevi de școală 2 frumoase buchete de flori, unul d-ului revizor I. Bosică și altul d-lui prefect M. Radovanu. Urcă măreața bină părintele Crețiu, Șuta și Goanță, apoi revizor șc. Bosică și directorii Guga din Răcăjdie și Toader din Prigor. Se începe cu evlavie și smerenie actul sfințirii noului local de școală. La cele 4 puncte ale școalei E. V. S. N. se vede câte un bărbat, frumos împodobit, cu câte o lumânare de ceară în mână. Preotul Goanță, cu voce tremurândă prinde busuiocul muiat în apă sfințită și stropind, sfințește puternicul local al școalei, cântând corul tropariul „Mântuiește Doamne poporul tău și binecuvântă moștenirea ta“, după care fanfara intonează: „Mulți ani“, apoi: „Trăiască Regele“.

Vorbește părintele Tiberiu Șuta prin fru-

moase și alese cuvinte despre cercetarea școalei și a bisericei.

Părintele Coriolan Buracu, cu frumosul dar al oratoriei, evidențiază, că numai prin unire, concordie și bună înțelegere se pot desăvârși fapte mari, se pot cu măreție ridica case de felul acesta, lui Dumnezeu Tatăl și pentru luminarea și bunăstarea fraților noștri țărani.

Dl prefect M. Radovanu, spune, că omul fără școală, biserică și credință este mort. Prin cuvinte alese îndeamnă lumea la cercetarea școalei și a bisericei. Mulțamește inițiatorilor Buracu și Toader pentru truda depusă la ridicarea acestui palat al culturii.

Dl revizor Bosică spune, că dela războiul mondial încoaci s'a început un alt război, războiul de culturalizare pentru masa poporului dela sate. Ar fi de dorit ca în toate comunele să se ridice case culturale, școale, să se întărească bibliotecile sătești, să se țină șezători culturale, să se predee cât de des piese teatrale, etc., cari toate servesc pentru luminarea poporului. Îndeamnă lumea a cerceta școala și biserica.

Dir. șc. Iosif Toader: „Bunul și Mântuitorul nostru Iisus Christos ședea la masă cu vameșii și păcătoșii, iar fariseii văzându-L ziceau învățăceilor Lui: „De ce învățătorul vostru mănăcă cu vameșii și cu păcătoșii“, iar El, Iisus auzind unele ca acestea, le răspunde cu multă înțelepciune: „Nu au trebuință de doftori cei sănătoși, ci cei ce suferă, n'am venit că chem la mântuire pe cei drepti, ci pe cei păcătoși“. Tot așa și noi învățătorii voștri, nu venim să învățăm pe cei învățați ci să scoatem dela întunec pe toți cei iubitori de lumină!

Noi azi toți dimpreună, cu credință, cu bună cucernicie și cu frica lui Dumnezeu am intrat în acest lăcaș. Strălucita pentru noi toți azi zi de bucurie și praznic prea luminat! Vedem azi cădelniță de aur întrupată, negrăită înțelepciune, steaua ce s'a arătat Magilor și i-a povățuit către cunoștința cea adevărată. Azi fondul adâncurilor ni s'a descoperit, căci azi ni s'a arătat Mântuitorul, darul și adevărul, azi cei ce erau în întunec și cei ce durmeau în umbră, s'au luminat, pentru că a venit și s'a arătat azi lumina cea neapropiată. De azi încolo veniți toți de luați duhul înțelepciunii, al adevărului și al temerii de Dumnezeu. După cum prin moartea pe cruce a bunului și Mântuitorului nostru Iisus Christos, zăpădășii și puterile iadului, tot așa azi și în viitor se vor birui prin acest palat măreț, stăpâniile și puterile întunecului. Școala este glasul cuvântului, sfeșnicul luminei,

luceafărul mergător înaintea soarelui. Durere însă, că nu se pricepe toată limba a te lauda după vrednicie, o. sfânt lăcaș al culturii și al propășirii, însă tu sfântă școală, primește a noastră credință, că ști dragostea noastră cea dumnezeiască, căci tu ești nouă tuturor folositoare, iar noi pre tine te vom prea mări.

Ca de încheiere, recomand fraților noștri țărani, gospodărie puternică și cât mai puțină politică, căci în gospodărie culegi ce ai sămănat, în politică sameni, ca să culeagă și să mănecă trântorii.

Urez în fine tuturor sănătate deplină, putere de muncă, prosperitate, unire în cugete și în simțiri, pământului scumpei noastre țări roade înabelșugate, administrație bună și cinstită în țară, liniște, pace și înfrățire tuturor celor de față și celor de acas, de la Dumnezeu Tatăl, părințele nostru ceresc, acum și pururea!

De aci lumea întreagă trece la Infermeria notariatului cercual, înființată de curând. Se face simțirea acesteia, apoi se trec la mareața troyă, ridicată întru pomenirea celor 70 eroi prigoreni, căzuți în războiul mondial, pentru cari se face un frumos parastas. După terminarea solemnității, distincții oaspeți fac vizitele cuvenite, apoi la ora 13 se aranjează un frumos banchet, unde s'au rostit numeroase toast.

La ora 15: Serbare populară.

Seara la ora 20, a urmat un frumos și variat program cu corul mixt, fanțara, cântece, declamări, monologuri, dialoguri, cu elevii școlii din Prigor, apoi piesa teatrală: Țăranul boier" predată cu multă iscusință de adulți, toate sub conducerea învățătorului Iosif Toader. Se dansează apoi călușerul cu 10 băieți costumați, iar în fine urmează dansuri naționale până în zori de zi.

Iosif Toader

învățător dir. Prigor

Ș T I R I

Aniversarea nașterii M. S. Regelui Carol II Luni, 16 Octomvrie a. c. țara întreagă va serba aniversarea celui de al 40-lea an dela nașterea M. S. Regelui Carol II. Toate bisericile vor oficia în această zi doxologia, iar școlile și oficiile publice vor suspenda activitatea lor. În fiecare școală se vor ține conferințe despre dăruire și în special despre M. S. Regele Carol II.

Congresul național bisericesc al mitropoliei noastre s'a deschis ieri în Sibiu sub prezidiul însuș I. P. S. Metropolit Nicolae. La congres au luat parte și deputații eparhiei noastre, dat fiind că sunt puse spre desbatere chestiuni importante, privind cauze proprii mitropoliei noastre și altele privind în mod special eparhia noastră!

Parastas. Eri, 14 Octomvrie sârbătoarea Cuvioasei Paraschiva împlinindu-se trei ani dela moartea Arhierelui Filaret Musta s'a oficiat în biserica catedrală un parastas pentru fericită odihnă a marelui biserican și neîntrecut mecenate al Eparhiei noastre. Parastasul a fost oficiat de preoții: prof. Filip Pop, Petru Bancea, Pavel Bogoeviciu și diaconul episcopesc Teodor Roșca.

Donațiune. Fostul epitrop al bisericii noastre din comuna Macedonia, Ioan Băcucu a donat comunei bisericești, pe care a servit-o cu cinste, un lot de pământ în mărime de 2 jug. 640 st. Donațiunea aceasta arată nobilțea sufletească a acestui plugar harnic care timp de peste 20 de ani a chivernisit averea bisericii din Macedonia în modul cel mai laudabil.

Dumnezeu cel atotștiutor să însemne lăpă acestui credincios, care ajutând biserica, a și cel mai grăitor exemplu de jertfă!

CONCURSE.

Consiliul parohial ortodox român din Agadicu escrie concurs la parohia de clasa II (doua), protopresbiteratul Oravița pe lângă următoarele

Emolumente:

1. Sesiunea parohială constătătoare din 45 jughere pământ arabil și fânaș.
2. Un intravilan de 200 stj.
3. Un extravilan de 1400 stj.
4. Birul parohial uzitat
5. Stola uzitată.

Ne fiind casă parohială alegândul preot va avea să se îngrijească de locuință și va suporta toate dările sesiunii sale.

Doritorii de a ocupa acest post au să-și menține cererile de concurs cu încuviințarea Venerabilului Consiliu eparhial prin Prea Onoratul oficiu protopresbiteral al Oraviței montane, Consiliului parohial din Agadicu.

Recurenții sunt invitați, cu prealabila încuviințare a protopresbiterului tractual să se prezinte în sfânta biserică spre a-și arăta dexteritatea în cântare, tipic și oratorie, dar nici de cum în ziua alegerii.

Alexandru Dobrescu m. p.
președ. com. parohial.

Ioan Goți m. p.
not. com. parohial.

In conțelegere cu oficiul protopresbiteral.

Librăria Diecezană din Caransebeș

oferă pentru anul școlar 1933/34 marele ei depozit de

Cărți și recvisite școlare

Domnii Invățători beneficiază de un rabat de 12⁰/o

Atât la cărțile școlare cât și la recvisite.

FABRICA (ATELIER) DE LUMINI A EPARHIEI CARANSEBEȘULUI

In fabrica (atelier) de lumini, înființată de Consistoriul nostru eparhial, se află de vânzare lumini de ceară curată, în diferite mărimi și grosimi. Recomandăm credincioșilor noștri, ca să-și procure dela această fabrică luminele de ceară curată trebuincioase la diferitele acte religioase: cununii, prasnice, pomene, cazuri de moarte, părăstase, după cum se și cere aceasta de tradiția și
○ cultul bisericei noastre dreptmăritoare. ○

Luminele se pot procura direct sau dela și prin epitropiile parohiale la

„Librăria Diecezană“ Caransebeș
cu grosul și cu bucata.